

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในปัจจุบันต่างมุ่งเน้นให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย ในขณะที่เดียวกันผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งได้รับผลร้ายโดยตรงจากอาชญากรรมถูกละเลยและให้รับผิดชอบในการเรียกร้องหรือในการดำเนินการที่จะคุ้มครองสิทธิของตนด้วยตัวเอง จึงควรมีมาตรการทางกฎหมาย ทางบริหารและทางสังคมสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหาย และเหยื่ออาชญากรรมอย่างเหมาะสม และเท่าเทียมกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย

ในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญในปัญหาดังกล่าว จึงได้รับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และการใช้อำนาจโดยมิชอบ (Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power) ซึ่งถือว่าเป็นการยอมรับสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม อันรวมถึงสิทธิที่ได้รับการเยียวยา ดังนั้นประเทศในระบบกฎหมายจารีตประเพณีและในระบบประมวลกฎหมาย ต่างมีมาตรการช่วยเหลือทางกฎหมายโดยการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญา รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในคดีอาญา และเพื่อให้กระบวนการในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายครอบคลุมและสามารถเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายได้ทุกกรณี นอกจากนี้การประกาศใช้พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 โดยให้สิทธิผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรมยื่นคำร้องต่อสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา เพื่อให้ได้รับเงินค่าตอบแทนจากการตกเป็นผู้เสียหายในการกระทำผิดอาญาแล้ว ยังได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 และมาตรา 44/2 ให้ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะร้องขอในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์เพื่อให้ศาลบังคับให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทน นอกเหนือจากกรณีที่พนักงานอัยการอาจเรียกร้องแทนผู้เสียหายเฉพาะกรณีเรียกคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43

จากการศึกษาแนวคิดและหลักการ การช่วยเหลือโดยการชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหาย และเหยื่ออาชญากรรม ในคดีอาญาของประเทศเยอรมนี ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลียและประเทศแคนาดาแล้ว เห็นว่าสอดคล้องกับแนวคิดและหลักการตามปณิญาสาทว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานของผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ที่ว่าเมื่อรัฐไม่สามารถคุ้มครองพลเมืองของตนให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม รัฐจึงต้องชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และถือว่าเป็นการสงเคราะห์ของคนในสังคมเดียวกัน

สำหรับแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับมาตรการช่วยเหลือผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยในปัจจุบันและตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 นั้น ก็ถือว่าสอดคล้องกับหลักการส่วนใหญ่ตามปณิญาสาทว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานของผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมและการใช้อำนาจโดยมิชอบเช่นเดียวกัน แต่กระบวนการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ในส่วนของการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาของผู้เสียหายมิได้มีบัญญัติไว้ โดยไม่มีการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรใด ที่จะต้องแจ้งสิทธิ วิธีการหรือขั้นตอน ที่ได้รับการเยียวยาตามมาตรการใดๆ แก่ผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นสิทธิของผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 หรือมาตรการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ตาม และในส่วนของมาตรการช่วยเหลือผู้เสียหายให้ได้รับค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังที่ได้ศึกษามานี้ กฎหมายมิได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้พนักงานอัยการเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือในเรื่องอื่นๆ นอกจากการร้องขอคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 ไม่ว่าจะเป็นการนำพยานหลักฐานเข้าสืบหรือช่วยผู้เสียหายถามความ กรณีผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้ใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา 44/1 หรืออำนาจดำเนินการบังคับคดีแทนผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมเพื่อให้ได้รับชำระค่าสินไหมทดแทนกรณีศาลมีคำพิพากษา โดยรัฐอาจเห็นว่าพนักงานอัยการมีภารกิจอยู่มากและหน้าที่หลักของพนักงานอัยการคือการดำเนินคดีอาญาเพื่อพิสูจน์ความผิด เอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษหรือจะต้องเป็นการดำเนินคดีเพื่อประโยชน์ของรัฐ โดยแท้ จึงไม่กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการในส่วนนี้ไว้

อย่างไรก็ตามในเมื่อรัฐไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้พนักงานอัยการดำเนินการแต่รัฐก็ได้กำหนดกลไกการบังคับให้ผู้กระทำผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนไว้ โดยถือให้ผู้เสียหายมีฐานะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา แต่ถึงกระนั้น มาตรการบังคับในการเยียวยาผู้เสียหายดังกล่าวยังมีข้อบกพร่องอยู่ กล่าวคือ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 50 บัญญัติว่า ในกรณี

ที่ศาลสั่งให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน หรือค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายตามมาตรา 43 มาตรา 44 หรือ มาตรา 44/1 ให้ถือว่าผู้เสียหายนั้นเป็นเจ้าของหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวเท่ากับว่า ให้ผู้เสียหายสามารถบังคับคดีได้ดังเช่นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีแพ่งนั่นเอง ซึ่งการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนั้น ยังมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก และเป็นภาระที่จะบังคับเอาทรัพย์สินของผู้กระทำผิดมากเกินไป จึงสามารถใช้บังคับได้แก่ผู้กระทำความผิดบางประเภทเท่านั้น เนื่องจากผู้กระทำความผิดจำนวนมากมีฐานะยากจน ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ จึงได้กระทำความผิดขึ้น ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดไม่มีทรัพย์สินเพียงพอให้บังคับคดีเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ค่าสินไหมทดแทนตามคำพิพากษา จึงเกิดปัญหาทำให้ผู้เสียหายไม่ได้รับการเยียวยาและชดเชยอย่างแท้จริง แม้มีคำพิพากษาว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงและผู้เสียหายมีสิทธิที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทน ทั้งที่ขั้นตอนการดำเนินการเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนตลอดจนขั้นตอนการบังคับคดีตามคำพิพากษานั้นก็เป็นภาระแก่ผู้เสียหายอยู่มากและผู้เสียหายยินยอมปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าวอย่างครบถ้วนแล้วก็ตามคำพิพากษาของศาลก็ไม่ใช่การยืนยันว่าผู้เสียหายจะได้รับการชดเชยตามคำพิพากษา

จากปัญหากลไกช่วยเหลือตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าว ทำให้เกิดความจำเป็นที่รัฐจะต้องหามาตรการอื่นที่จะมาช่วยเหลือในการบังคับให้จำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายนอกจากการบังคับคดีโดยการยึดทรัพย์สินเพื่อนำมาชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เนื่องจากการดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งย่อมใช้ได้ผลดีกับคดีแพ่ง แต่เมื่อคดีอาญามีแนวความคิดที่ต่างจากคดีแพ่งโดยคดีอาญามุ่งที่จะลงโทษผู้กระทำความผิด คุ้มครองผู้เสียหาย เยียวยาความเสียหาย รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ประกอบกับลักษณะคดี และลักษณะของจำเลยในคดีอาญามีความแตกต่างจากคดีแพ่ง การบังคับคดีด้วยวิธีพิจารณาความแพ่งเพียงอย่างเดียวอาจไม่ได้ผลเพียงพอ การดำเนินการชดเชยเยียวยาความเสียหายของผู้เสียหายอันเกิดจากการกระทำความผิดอาญาจึงควรมีมาตรการช่วยเหลืออื่นๆ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะคดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือผู้เสียหายได้อย่างแท้จริง

ในส่วนของการให้ความช่วยเหลือของรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 นั้น แม้มีขั้นตอนในการดำเนินการของผู้เสียหายที่ไม่ยุ่งยากมากนักแต่ยังเป็นปัญหาของรัฐในเรื่องของแหล่งเงินที่จะนำมาจ่าย โดยกลไกในส่วนนี้ในการช่วยเหลือผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรมของประเทศไทย เห็นว่าแหล่งเงินที่นำมาจ่ายมีที่มาจากทางเดียวโดยมาจากงบประมาณของรัฐที่จัดสรรให้ กล่าวคือ มาจากส่วนหนึ่งของภาษีที่เรียกเก็บจากประชาชนนั่นเอง โดยไม่มีที่มาจากทางอื่น โดยเฉพาะดังที่ปรากฏตามกลไกของ

ต่างประเทศ อย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาในบางมลรัฐ ทั้งเมื่อจ่ายเงินค่าทดแทนไปแล้วก็ไม่มี บทบัญญัติของกฎหมายให้หน่วยงานของรัฐสวมสิทธิผู้เสียหายไล่เบี้ยเอาจากผู้กระทำผิดต่อไปได้

เมื่อพิจารณากลไกช่วยเหลือผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรมของประเทศไทยแล้ว จะเห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นกลไกตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ดี กลไกตามพระราชบัญญัติ ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ก็ดี แม้มีขั้นตอน การดำเนินการที่ต่างกันแต่วัตถุประสงค์หลักยังคงเหมือนกัน คือการช่วยเหลือผู้เสียหายและ เหยื่ออาชญากรรมให้ได้รับค่าชดเชย ดังนั้น กลไกดังกล่าวจึงควรสอดคล้องเป็นกระบวนการ เดียวกัน เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการ ไม่ก่อนให้เกิดความสับสน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้ สิทธิทั้งสองช่องทางเรียกรับเงินค่าชดเชยจำนวนเดียวกันหรือมีการจ่ายเงิน ไปจากการดำเนิน คดีอาญาแล้วกลับมาเรียกรับเงินตามพระราชบัญญัติดังกล่าวอีกหรือรับเงินจากการใช้สิทธิ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้วกลับมายื่นคำร้องขอรับเงินจำนวนเดียวกันในคดีอาญาอีก ทำให้ มีการจ่ายเงินซ้ำซ้อนจนกลายเป็นภาระของรัฐและจำเลยมากขึ้น จึงสมควรมีการแก้ไขกลไก ดังกล่าวให้สอดคล้องกันและเป็นกระบวนการเดียวกันอีกด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษามาตรการช่วยเหลือผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาที่ดีพระราชบัญญัติดังกล่าวก็ดี มิได้มีบทบัญญัติในการแจ้งสิทธิให้แก่ผู้เสียหายหรือ เหยื่ออาชญากรรม ดังเช่นการแจ้งสิทธิให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา ที่มีขั้นตอนที่กฎหมาย บังคับให้แจ้งสิทธิต่างๆ ไม่ว่าสิทธิของผู้ถูกจับในชั้นจับกุม สิทธิของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน สิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในการมีทนายความ ซึ่งเป็นมาตรการในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา หรือจำเลยอย่างหนึ่ง จะเห็นได้ว่าการดำเนินคดีอาญานี้ปัจจุบันนี้ ได้ละเลยผู้เสียหายและ เหยื่ออาชญากรรม แต่กลับให้ความสำคัญแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นหลัก อันทำให้ผู้เสียหายและ เหยื่ออาชญากรรมไม่ได้รับการช่วยเหลือโดยกลไกของรัฐที่กำหนดขึ้นไม่ว่ากลไกตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและ ค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ก็ตาม ด้วยเหตุที่ว่า ผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรม ส่วนใหญ่จะไม่ทราบถึงสิทธิของตน รวมทั้งขั้นตอนและวิธีการในการใช้สิทธิดังกล่าว ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและช่วยเหลือผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรม ที่เป็นบุคคลที่มีผลกระทบจาก การกระทำผิดโดยตรงจึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้

พนักงานสอบสวนมีหน้าที่แจ้งสิทธิแก่ผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็ นสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ดังเช่นการแจ้งสิทธิแก่ผู้ต้องหาเพื่อผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรมจะได้รับรู้เข้าใจถึงสิทธิในการที่จะดำเนินการตามการตามขั้นตอนของกฎหมาย อันเป็นมาตรการเสริมเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรมอีกทางหนึ่งให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในส่วนนี้ได้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น ในส่วนของมาตรการบังคับในการเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในปัจจุบันที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 50 มิได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการที่จะต้องดำเนินการ แต่ได้กำหนดให้ผู้เสียหายดำเนินการเองโดยถือให้ผู้เสียหายเป็นเจ้าของคดีตามคำพิพากษาซึ่งเป็นการใช้วิธีการบังคับดังเช่นคดีแพ่งโดยการยึดทรัพย์อัยการคดีของผู้กระทำความผิดมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา เห็นว่าวิธีการดังกล่าวนี้ยังไม่เหมาะสมส่งผลให้ผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรมอาจไม่ได้รับชำระหนี้ หรือไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงมาตรการบังคับคดีอาญา โดยแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 50 ว่า “เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 44/1 หากค่าสินไหมทดแทนนั้นเข้าหลักเกณฑ์ที่ผู้เสียหายมีสิทธิเรียกร้องได้ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นผู้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าว และหากมีการชดใช้ตามพระราชบัญญัตินั้นก่อนแล้วต้องนำมาหักกับค่าสินไหมทดแทนตามคำพิพากษานี้ โดยค่าสินไหมทดแทนที่อยู่ นอกเหนือพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ให้ผู้เสียหายมีสิทธิบังคับคดีกับผู้กระทำความผิดในฐานะเป็นเจ้าของคดีตามคำพิพากษา”

และเพิ่มเติมข้อความเป็นวรรคที่สองของมาตรา 50 ดังกล่าวไว้ว่า “เมื่อกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้วให้มีสิทธิไต่เบี่ยเอากับผู้กระทำความผิดในฐานะเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา แต่ทั้งนี้การใช้สิทธิไต่เบี่ย ต้องไม่กระทบสิทธิของผู้เสียหายในการบังคับคดีเพื่อชำระค่าเสียหายที่ยังไม่ได้รับการชดใช้”

โดยการแก้ไขตามข้อเสนอแนะเช่นว่านี้ เป็นการกำหนดให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนตามขอบเขตเฉพาะที่ผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรมสามารถยื่นคำร้องขอรับเงินต่อสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาได้อยู่แล้ว จึงไม่เป็นการเพิ่มภาระแก่รัฐมากเกินไป ทั้งยังทำให้กลไกการช่วยเหลือตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เป็นกลไกเดียวกันจะมีผลทำให้กลไกมี

ประสิทธิภาพมากขึ้นและเกิดผลดีต่อรัฐและผู้กระทำผิดอีกด้วย โดยเหตุผล ที่ใช้วิธีการเช่นนี้ก็โดยมีที่มาจากแนวความคิดการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรมโดยรัฐและแนวความคิดการใช้โดยผู้กระทำผิดนำมาผสมผสานกัน ตลอดจนคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนและเงินงบประมาณที่นำมาจ่ายเพื่อช่วยเหลืออีกด้วย โดยหากกำหนดให้จ่ายค่าเสียหายทุกประเภทแล้วก็จะ เป็นปัญหาในเรื่องเงินงบประมาณที่รัฐจะต้องนำมาจัดสรรในส่วนนี้มากเกินไป และหากรัฐไม่จ่ายเงินให้ผู้เสียหายเลยไม่ว่าความผิดฐานใด โดยให้ผู้เสียหายดำเนินการบังคับคดีเองก็จะ เป็นภาระแก่ผู้เสียหายมากเกินไปเช่นกัน จึงได้ข้อสรุปหาจุดสมดุลตั้งข้อเสนอแนะ โดยการแก้ไขกฎหมายดังข้างต้น

ในส่วนของกลไกเสริมก็ควรกำหนด ให้ผู้ยื่นคำร้องเพื่อขอรับตามประกาศสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอรับเงินตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ด้วยว่า ได้มีการใช้สิทธิดังกล่าวด้วยหรือไม่ และดำเนินการไปถึงขั้นตอนใดและในทำนองเดียวกันต้องกำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติดังกล่าวแจ้งข้อเท็จจริงว่ามีการใช้สิทธิทางศาลด้วยหรือไม่ ดำเนินการไปถึงขั้นตอนใด เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาของศาลในการมีคำพิพากษาให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือคณะกรรมการในการมีคำสั่งให้จ่ายค่าตอบแทนต่อไป โดยกำหนดในลักษณะบังคับหากไม่แจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าว ให้ศาลหรือคณะกรรมการมีอำนาจยกคำร้องขอได้ทันที เว้นแต่ที่ไม่ได้แจ้งเพราะความผิดพลาดหรือพลั้งเผลอ

นอกจากนั้นในส่วนของการได้ของรัฐที่จะนำมาจ่ายให้แก่ผู้เสียหายและเหยื่ออาชญากรรมที่ใช้สิทธิยื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เห็นควรกำหนดกลไกเพิ่มเติม โดยกำหนดแหล่งที่มาของเงินว่านอกจากจะมาจากงบประมาณของรัฐแล้ว เห็นว่าควรมีที่มาในทางอื่นด้วย ไม่ว่าจะเป็นการหักรายได้ในการทำงานของผู้กระทำผิดที่เข้าไปทำงานในเรือนจำ การเฉลี่ยจากเงินค่าปรับของผู้กระทำความผิดหรือเงินประกันในการประกันตัวผู้ต้องหาที่ผิดสัญญาประกัน ด้วยเหตุผลที่ว่า ผู้กระทำความผิดเป็นต้นเหตุในการกระทำความผิดซึ่งทำให้เกิดความเสียหายอันเป็นเหตุที่จะต้องมีการจ่ายค่าทดแทนขึ้น ผู้กระทำผิดจึงควรมีความรับผิดชอบในการกระทำของตนที่ได้กระทำต่อผู้เสียหายและสังคมส่วนรวม ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ดังที่ได้ศึกษามาตามแนวทางของต่างประเทศมาแล้ว